

**Analiza
stanu gospodarki odpadami komunalnymi
na terenie Gminy i Miasta
Czerwionka-Leszczyny za rok 2022**

Czerwionka-Leszczyny, kwiecień 2023r.

1. Wprowadzenie

1.1 Cel przygotowania analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Analizę sporządzono na podstawie:

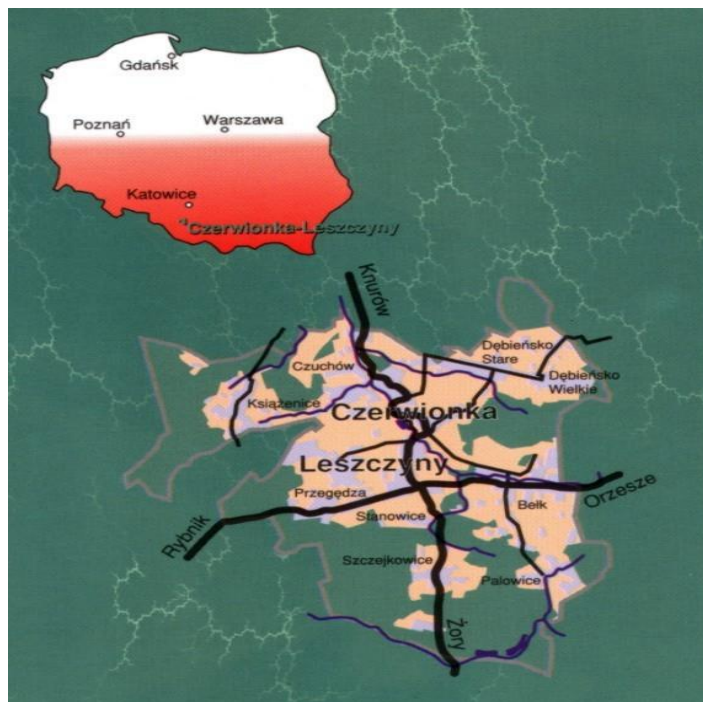
- art.3 ust.2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz.U. z 2022 poz. 2519 z późniejszymi zmianami).

Analiza ma zweryfikować m.in. możliwości techniczne i organizacyjne gminy i miasta w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania, a także potrzeb inwestycyjnych oraz kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, ilości wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie gminy i miasta, a w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczonych do składowania. Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji w celu stworzenia efektywnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy. W ramach analizy wykorzystano dostępne materiały związane z prowadzeniem systemu, analiza została sporządzona na podstawie sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy i miasta, podmiotu prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

1.2 Charakterystyka Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny

Gmina i Miasto Czerwionka-Leszczyny położona jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego, w powiecie rybnickim. Gmina Czerwionka-Leszczyny obejmuje 6 sołectw: Belk, Książenice, Palowice, Przegędzę, Stanowice i Szczekowice. Miasto Czerwionka-Leszczyny tworzą cztery dzielnice: Czerwionka, Leszczyny, Czuchów i Dębieńsko. Od zachodu gmina graniczy z miastem Rybnik, od wschodu z gminą Ornontowice i miastem Orzesze, od północy z gminami: Pilchowice i Knurów i od południa z miastem Żory.

Czerwionka-Leszczyny nie ma wspólnego centrum. Składa się z odrębnych dzielnic dawnych, samodzielnych miasteczek, z których tylko dwie dzielnice, a mianowicie Czerwionka i Leszczyny, posiadają typowo miejską zabudowę obejmującą osiedla mieszkaniowe, zakłady przemysłowe oraz duże placówki handlowo-usługowe. W pozostałych miejscowościach dominuje zabudowa jednorodzinna, typowa dla obszarów wiejskich.

Gmina i miasto zajmują powierzchnię około 115 km², co stawia ją w rzędzie jednej z największych terytorialnie gmin w tej części województwa. Czerwionka-Leszczyny to dość szczególne miejsce na śląskiej ziemi. Łączy bowiem w sobie typowo miejski charakter kilku dzielnic z obszarami rolniczymi sołectw o dużych walorach przyrodniczych i rekreacyjnych.

1.3 Liczba ludności

Czynnikami, które wpływają na ilość wytwarzanych odpadów komunalnych są m.in ilość mieszkańców, rodzaj zabudowy (na terenie gminy przeważa zabudowa niska), system ogrzewania. Zdecydowanie na większą ilość wytwarzanych odpadów ma również wpływ czynnik ekonomiczny, a dokładnie zamożność mieszkańców, która w różnych badaniach jest w różny sposób wyrażana. Na koniec 2022 r. liczba mieszkańców gminy wynosiła 39 091 zameldowanych osób na pobyt stały. Liczba mieszkańców zadeklarowanych, według danych na koniec 2022 r. wynosi 36 991 osób. W poszczególnych dzielnicach i sołectwach gęstość zaludnienia jest zróżnicowana - zdecydowanie największa jest w Leśzczynach i Czerwionce, w których dominuje zabudowa blokowa, natomiast dużo mniejsza jest w pozostałych dzielnicach i sołectwach, w których przeważa zabudowa jednorodzinna.

2. Analiza ilości wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny

Zapobieganie powstawaniu odpadów lub minimalizacja ich ilości jest traktowane, jako punkt wyjścia wszelkich działań dotyczących ochrony środowiska przed odpadami zwłaszcza

komunalnymi. Odpady komunalne są kłopotliwym produktem ubocznym konsumpcji oraz działalności produkcyjnej, usługowej i handlowej mieszkańców, a także różnych instytucji.

2.1 Informacja o masie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy i miasta

Tabela 1 Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu gminy i miasta wg sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne [Mg]

Kod odpadu	Rodzaj odebranego odpadu	2022
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0,740
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	1,960
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	87,060
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	3,570
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	25,160
15 01 07	Opakowania ze szkła	7,720
20 01 01	Papier i tektura	480,535
20 01 02	Szkło	806,650
20 01 39	Tworzywa sztuczne	3,365
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	911,660
20 01 99ex	Żużel i popiół	1 781,440
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	3 367,310
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	7 797,693
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	515,320
	Razem	15 790,183

Ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2151) zmienia definicje odpadów komunalnych zgodnie, z którą odpady komunalne nie obejmują odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Pomimo ww. zmian, gmina w dalszym ciągu ma obowiązek przyjmowania odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych, w sprawozdaniach komunalnych w dalszym ciągu należy zbierać informacje w zakresie masy ww. odpadów jednakże bez obowiązku osiągnięcia określonych poziomów ich recyklingu.

Tabela 2 Ilość odpadów komunalnych przyjętych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych funkcjonującym na terenie gminy i miasta [Mg] z uwzględnieniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Kod odpadu	Rodzaj odebranego odpadu	2022
16 01 03	Zużyte opony	57,400
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	626,680
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	1068,120
17 03 80	Odpadowa papa	134,940
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	7,460
20 01 02	Szkło	9,740
20 01 11	Tekstylia	15,380
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,400
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	11,371
20 01 26*	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	0,300
20 01 26*	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione	2,000
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	4,480
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,860
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,361
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	11,195
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	24,033
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1152,060
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	391,520
Razem		3 518,300

W punktach skupu funkcjonujących na terenie gminy i miasta zebrano **42,424 Mg** odpadów komunalnych.

Łącznie z terenu gminy i miasta w 2022 roku zostało odebranych i zagospodarowanych **19 350,907 Mg** odpadów komunalnych.

Niesegregowane odpady komunalne **20 03 01** w całości zostały poddane przetworzeniu w procesie R12.

Masa odpadów o kodzie 19 12 12 przekazanych do składowania powstałych po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych i zebranych wyniosła 474,622 Mg, natomiast masa odpadów przeznaczona do składowania powstałych po mechaniczno-biologicznym przetwarzaniu niesegregowanych odpadów komunalnych wyniosła 4 734,256 Mg. Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych

(zmieszanych) odpadów komunalnych przeznaczone do składowania zostały skierowane na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, którego właścicielem jest PreZero Recycling Południe Sp. z o.o., ul. Szybowa 44, 44-193 Knurów oraz na składowisko w Jastrzębiu Zdroju ul. Dębina 36 Cofinco Poland Sp. z o.o.

3. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych

Na podstawie art. 9e ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do przekazywania odebranych od właścicieli nieruchomości niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej lub za pośrednictwem stacji przeładunkowej. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne oraz bioodpady stanowiące odpady komunalne w 2022 roku były w większości odbierane przez firmę PreZero Recycling Południe Sp. z o.o, ul. Szybowa 44, 44-193 Knurów. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne zostały w całości poddane przetworzeniu w procesie R12 i zagospodarowane w instalacji komunalnej w PreZero Recycling Południe Sp. z o.o Knurów ul. Szybowa 44.

Odebrane odpady biodegradowalne stanowiące odpady komunalne zostały skierowane do następujących instalacji:

1. Instalacja Komunalna PreZero Recycling Południe,
2. FCC Śląsk Sp. z o.o Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów,
3. Instalacja Komunalna Kompostownia Best Eko Sp. z o.o. Rybnik.

Masa odpadów o kodzie 19 12 12 przekazanych do składowania powstałych po sortowaniu selektywnie odebranych i zebranych odpadów wyniosła 82,740 Mg i została skierowana na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, którego właścicielem jest PreZero Recycling Południe Sp. z o.o, ul. Szybowa 44, 44-193 Knurów.

Masa odpadów przeznaczona do składowania powstałych po mechaniczno-biologicznym przetwarzaniu niesegregowanych odpadów komunalnych wyniosła 6 463,897 Mg. Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych przeznaczone do składowania zostały skierowane na następujące składowiska:

1. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, PreZero Recycling Południe sp. z o.o, ul. Szybowa 44, 44-193 Knurów,
2. Składowisko odpadów Cofinco Poland Sp. z o.o ul. Dębina 36 44-335 Jastrzębie Zdrój.

Odpady komunalne wytworzone na terenie gminy nie zostały przekazane do termicznego przekształcenia.

Marszałek Województwa Śląskiego prowadzi listę funkcjonujących instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych, które zostały oddane do użytkowania i posiadają wymagane decyzje pozwalające na przetwarzanie odpadów, o których mowa w art. 35 ust. 6 ustawy o odpadach (tj. Dz. U z 2022 r. poz. 699).

4. Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w roku 2022 wyniósł 25,86 %. Gmina osiągnęła w roku sprawozdawczym obowiązujący przepisami prawa poziom, który dla 2022 roku wynosił 25%.

5. Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, środki pochodzące z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Wszyscy właściciele nieruchomości zamieszkałych dokonali obowiązku złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeśli chodzi o ilość deklaracji od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych jest ona na bieżąco weryfikowana, a złożone deklaracje poddawane są stałej kontroli.

W 2022 roku na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych zostało wydatkowanych 12 567 840,71 zł. Pozostałe wydatki związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi:

1. obsługa administracyjna systemu – 689 045,10 zł,
2. wydatki związane z edukacją ekologiczną – 49 235,09 zł,
3. obsługa punktu selektywnego zbierania odpadów – 315 450,00 zł, w tym:
 - 1) rozbudowa „PSZOK-a” – 118 000,00 zł,
4. pozostałe wydatki – 94 605,94 zł.

Uchwała budżetowa na rok 2022 określała dochody za gospodarowanie odpadami komunalnymi w kwocie 13 300 000,00 zł i zaplanowana kwota w budżecie nie była zmieniana. Dochody te zostały wykonane w kwocie 14 124 227,78 zł. Ponadto w związku z nieterminową zapłatą opłaty, a także wpływami związanymi z prowadzonymi postępowaniami egzekucyjnymi uzyskano dochody w łącznej kwocie 84 282,19 zł.

Jak wynika z powyższego wydatki w kwocie 13 716 176,84 zł w całości zostały pokryte dochodami z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Różnica pomiędzy dochodami i wydatkami wynosi 408 050,78 zł. Pozostała wysokość dochodów w kwocie 84 282,19 zł to dochody z tytułu nieterminowej zapłaty opłaty, a także wpływów związanych z prowadzonymi postępowaniami egzekucyjnymi. Nadwyżka dochodów zostanie uwzględniona w przychodach w 2023 r. i zostanie w całości przeznaczona na zadania związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu, których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12

Kontrole właścicieli nieruchomości w zakresie zawartych umów prowadzone są przez Strażników Straży Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach na bieżąco. W roku 2022 wykonano 101 kontroli podczas, których 13 właścicieli nieruchomości zostało pouczonych o obowiązujących przepisach prawa miejscowego, natomiast w 18 przypadkach zastosowano sankcje karne w postaci nałożenia mandatu.

7. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na terenie gminy i miasta

Ze względu na ułatwienie dostępu do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych należałoby rozważyć możliwość wybudowania drugiego PSZOK-a. Rozbudowy wymaga również funkcjonujący Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zlokalizowany przy ul. Polnej w dzielnicy Leszczyny w celu podniesienia jego warunków infrastrukturalnych.

Dążąc do poprawy efektywności i funkcjonalności systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w celu usprawnienia zbiórki elektroodpadów Gmina i Miasto Czerwionka-Leszczyny planuje ustawienie na swoim terenie specjalistycznych pojemników w kolorze czerwonym, do których mieszkańcy będą mogli wrzucać elektroodpady. Pamiętajmy, że zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zawiera szkodliwe substancje, które mogą stanowić znaczne zagrożenie zdrowotne i negatywnie wpłynąć na stan środowiska.

8. Podsumowanie i wnioski

Na terenie Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny funkcjonuje zintegrowany system gospodarki odpadami komunalnymi, którego głównym celem jest pozyskanie całkowitego strumienia odpadów komunalnych od wytwórców tych odpadów. Usługi wywozu odpadów stałych dla mieszkańców gminy i miasta świadczy firma, która została wybrana w postępowaniu przetargowym,

odpady trafiają do Komunalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów w Knurowie, gdzie poddawane są procesom przetwarzania.

Wszystkie odpady komunalne odebrane z terenu gminy zostały poddane procesowi przetwarzania R12.

W 2022 r. zostało odebranych:

1. 19 350,9069 Mg odpadów komunalnych, co stanowi **spadek o 7,14%** w stosunku do ilości odebranych odpadów komunalnych w 2021 r. (20 839,098 Mg),
2. 7 797,693 Mg niesegregowanych odpadów komunalnych, co stanowi **spadek o 7,34%** w stosunku do ilości odebranych niesegregowanych odpadów komunalnych w 2021 r. (8 415,730 Mg),
3. 4 519,370 Mg bioodpadów, co stanowi **wzrost o 8,53 %** w stosunku do ilości odebranych bioodpadów w 2021 r. (4 133,54 Mg),
4. Gmina i Miasto Czerwionka-Leszczyń osiągnęła wymagany ustawowo poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – **25,86%**.

Burmistrz Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyń
Wiesław Janiszewski